

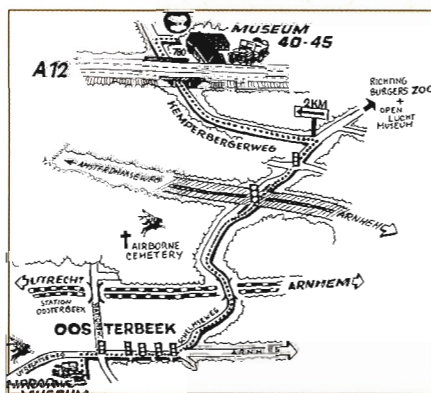
Unizozemského Arnhemu na Ryně se na konci září 1944 odehrála největší výsadková operace druhé světové války - operace Market-Garden. Dnes ji zde připomínají dvě muzea. Prvním z nich je **Airborne Museum Hartenstein** v Oosterbeeku, umístěné v hotelu, ve kterém sídlil po dobu bojů štáb generálmajora Roberta Urquharta, velitele 1. vzdušné výsadkové divize. Muzeum bylo založeno již v roce 1949 na památku britských a polských výsadkářů. Do svých současných prostor se přestěhovalo z Doorwertského zámku roku 1978. Expozice byla rozšířena a dnes návštěvníkům nabízí celkový pohled na operaci Market-Garden. U budovy, situované v parku nedaleko hlavního památníku, stojí tank Sherman a protitankové dělo z výzbroje kanadských vojáků, kteří v dubnu 1945 Arnhem definitivně osvobodili.

Airborne Museum Hartenstein

I zde najdete před budovou Shermana a protitankové dělo, navíc na dvoře stojí nákladní auto a malá kolekce vojenských motocyklů. Zajímavé exponáty naleznete i uvnitř. Ve vstupní chodbě je instalována bohatá sbírka pěchotních zbraní. V dalších sálech se představuje holandská armáda z roku

VOJENSKÁ MUZEA V ARNHEMU

Část sbírky pěchotních zbraní v Museu 40-45

stových mužů v průběhu nejtvrdějších bojů. Dále vás prohlídkový okruh zavede do sutěrénu, odkud generálmajor Urquhart řídil bojové operace svých výsadkářů. Dnes tu na návštěvníka čeká několik ozvučených dioramat ve velikosti 1:1, která přibližují jednotlivé události bojů. Můžete spolu s Holanďany na ulici vítat příjezdějící Brity v okamžiku jejich triumfu, nahlédnout do polní ošetrovny v době nejtěžších bojů, sledovat práci radistů a štábu, nebo se podívat do postavení para-dělostřelců odrážejících německý útok. Podle vlastních zkušeností si myslím, že odsud určitě neodejdete zklamáni.

Další pamětihodností je **Museum 40-45**. Jde o soukromou sbírku, ve které je prezentována rozsáhlá kolekce militárií a dokumentů o životě v období druhé světové války. Do nynějších prostor na okraji Arnhemu se muzeum přestěhovalo před 5 lety, ale jeho 64letý majitel se věnuje sbírání těchto předmětů již 52 let. Dnes muzeum funguje díky dobrovolné práci několika nadšenců a mnohé z jeho unikátních exponátů pocházejí od dárců z celého světa.

1940, život v okupaci a několik dioramat vás zavede na stanoviště řízení protivzdušné obrany aj. Další prostory jsou pochopitelně věnovány zdejší výsadkové operaci. Poměrně kuriózním exponátem je originál plotu, na kterém tehdy visel nabodnutý britský voják. Jsou zde zachyceny scény z pouličních bojů, ale i rabování Němců v opuštěném Arnhemu. Za zmínku stojí rozsáhlá kolekce radiostanic a spojovacích prostředků, z nichž některé jsou ještě stále funkční, nebo mnoho originálních fotografií pořízených během bojů.

V přeplněných sálech, kam se dnes celá expozice jen stěží vejde, jistě pookřeje srdce každého sběratele. Jen se obávám, že všechno si asi nelze zapamatovat... V externích prostorách muzea se pak pořádají pravidelné military burzy s velmi dobrou pověstí mezi zdejšími sběrateli.

Pokud vám v Arnhemu ještě zbude čas, podívejte se na vlastní John Frostbrug, o který se před 55 lety bojovalo. Je na něj zajímavá vyhlídka i z Eusebiovy věže nedalekého kostela. Za návštěvu stojí také vojenský hřbitov a památníky v místech bojů.

Jan ŠULC